

20 éves a mogyoróhegyi erdei iskola

Beszélgetés egy elhivatott iskolavezetővel

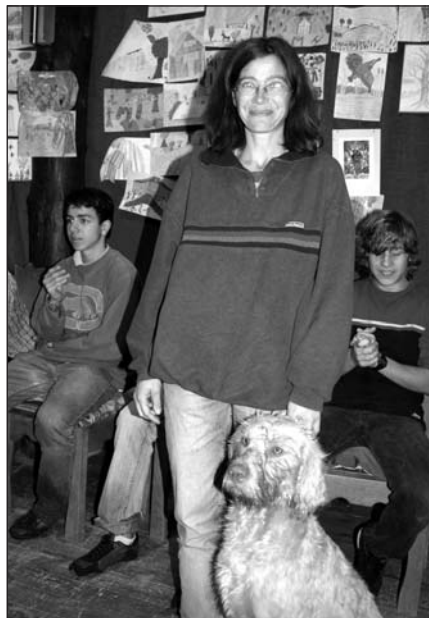
Bizonyára megbocsátja Békefi Andrásné Moór Györgyi, a Pilisi Parkerdő Zrt. mogyoróhegyi Erdei Művelődés Háza (EMH) vezetője, hogy beszélgetésünkkor megszállottnak tituláltam, de arra a belső lángolásból fakadó lendületre, amivel a gyermekek természetszeretetre való neveléséről beszél, nincs jobb jelző.

Munkahelyén faggattam – azaz dehogy –, mert nem kellett kétszer bízgatni, csak úgy ömlött belőle a szó, amikor munkájáról kérdeztem.

– Húsz éve kerültem a Parkerdőhöz, ekkor Szentendrey Géza volt az Erdei Művelődés Háza vezetője. Ebben az évben adták át az EMH-t is, ahol a hajdani Jurta-tábori programokat szolgáltatottuk főként felső tagozatos gyermekeknek. 1990-ben nyílt meg a Természet- és Erdővédelmi Tábor, ahol nyolc személyes katonai sátrakban heti 100 főt fogadtunk a nyári szünetekben. Ez a megnövekedett látogatói létszám követelte, hogy a régi hagyományokra építve egy átfogó környezeti nevelési programot állítsunk össze. A nagy témákat széttagolva lehetővé vált, hogy elmélyültebben foglalkozhassunk az erdő élővilágával, a gyógynövényekkel, a gombákkal, a vad- és madárvilággal.

– Volt mindezen témákhoz szakember...

– Elvégeztem a gombavizsgáló szakellenőri tanfolyamot, majd a Gyógynövénykutató Intézetben a gyógynövények rejtett, és egyben csodálatos világába is belekukkantottam.

Megszállott „botanász” vagyok, így a növényekkel kapcsolatos programjaink is egyre bővültek. Ma már a növényekkel való festés, vagy az erdei konyha is szerves részét képezi programjainknak. 20 éve még főként a madárvédelem köré épültek a foglalkozások, de természetesen ezt a vonalat is tovább fejlesztettük. A madárodú-készítés, a kihelyezett odúkban fészkelő madarak megfigyelése, a madárgyűrűzés ma is ugyanolyan élményt nyújt a gyerekeknek, mint évtizedekkel ezelőtt. Időközben táborunk is megújult, sátrainkat komfortos faházakra cseréltük, s egész évben 120 férőhellyel várjuk az érdeklődőket.

– *Íjakat láttam befelé jövet a fal mellett.*

– Igen. Sportfoglalkozás nélkül nem

létezhet egy ilyen tábor. Nálunk már 30 éve folyik íjászkutatás, ami nemcsak céllövészetet takar, hanem ezzel egyidejűleg történelmi ismereteket, hagyományörzést is plántálunk az ifjúságba. Mondanom sem kell, hogy ez az egyik legkedveltebb foglalkozás.

– *Az erdészek szakmai munkája is érintett a terepi foglalkozásokon.*

– Természetesen, hiszen az erdő elemeinek megismerésén túl az ott folyó gazdálkodás szükségszerűségével is meg kell ismertetni a gyermekeket és a pedagógusokat is egyaránt, mert bizony sokszor elég sajátos elképzelésük van minderről. Ezt a feladatot erdőmérnök és kerületvezető erdész kollégák bevonásával végezzük, hisz hitelesen ők tudnak mesélni az erdőművelésről, fahasználatról, sőt még az erdőrendezésről is. El kell mondjam, hogy igen fogékonyak erre a nebulók. Ebben a korban mindenre nyitottak, csak érteni kell hozzá, hogyan tudjuk érdeklődésüket a legjobban felkelteni.

– *Itt jön a képbe a Visegrád 4F erdő-részlet?*

– Igen. Ugyanis 1996-ban az erdészek szerint is olyan makktermés volt, ami jó, ha évszázadonként adódik. Mondanom sem kell, hogy a következő évben már kefesűrű újulát borította a talajt. Két évre rá bontó vágással serkenkedésre. Nos, mi ezt az erdő-részletet választottuk bemutatóhelynek, ahol a makkok és a vágásérett fák is jelen voltak. Most 12 éves a felújult erdő, és nagyszerű terep ahhoz, hogy bemutassuk az erdő növekedésének természetes folyamatát. Ma már önálló ismereteket is szerezhet az erdőgazdálkodásról itt a látogató, hiszen a nagyvillámi erdészeti tanösvényünk 10 állomásponcján információs táblák segítenek eligazodni az erdőben folyó természetes folyamatok és az erdészek sokrétű munkájának szövevényében. Nagy népszerűségnek örvend az az erdészjátékunk is, melyben a gyermekek néhány perc leforgása alatt termésből fákká, majd fatermékekké változnak. A játék során, végigélve a fák küzdelmes életét, választ tudnak adni arra a kérdésre, mely a foglalkozás neve is egyben: Hogyan lesz a makkból bútort?

– *Milyen korosztályú tanulók jönnek ide?*

– 6–10 évesek leginkább. Ebben a korban megkezdett környezeti nevelés a leghatékonyabb annak a célnak eléréséhez, hogy a jövő felnőtt nemzedéke egy valóban környezettudatos generációvá váljék. De nem fordulunk el a 12–14 éves korosztálytól sem. Való igaz, a kamaszok érdeklődését nehezebb felkelteni a természet iránt, de megfelelő módszerekkel őket is meg lehet nyerni. Emlékszem, mikor egy esős délután nyolcadikosok jöttek hozzám követségbe, hogy a kicsikkel játszott erdészjátékot velük is játsszam el, ha máskor nem, hát vacsora után... De öröm volt látni azt is, ahogy szarvasbögés idején nyomoztak a hatodikos „rettenetek” a bika nyomát követve, sőt a vadles színhelyét is beosztották egymás közt...

1993 óta szervezzük óvodások táboroztatását is. Megható és egyben fel-emelő érzés, mikor huszonéves fiatalok kopogtatnak be hozzánk mostanában, kik egykor kis óvodásként szereztek itt az első élményeket a természetről.

Évente hatezren látogatnak hozzánk, egy részük egynapos foglalkozást, nagyobb részük többnapos erdei iskoláinkat vagy egyhetes nyári táborainkat igénybe véve. Egy éve felnőtteket is fogadunk. Érdekes, hogy az ősi városiaknak ugyanolyan újdonságot jelent sokszor az erdő, mint az iskolásoknak. Egész évben nyitva vagyunk, hiszen valamennyi évszakban van látni- és tanulnivaló.

– *Erre való az „erdei ünnepek” programsorozat.*

– Igen. Októberben az Ősz-köszöntővel kezdjük, ezt követi az Erdei karácsony, az Erdei farsang, s lezárásként az Erdei húsvét. Ezekben a programokban valósul meg az a komplex célkitűzésünk, ami a magyar hagyományok, ünnepi szokások átadását, a természetben, a természettel való együttélés élményét foglalja össze. Nagyon sikeres ez a programunk is.

– *És a kollégák?*

– *Schaub Gáborné Kata* már nyolca-

dik éve virágoztatja fel az Erdei Művelődés Házát a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt. Keze nyomán ember- és gyermekközeli vált az a sok kis sarok, mely régebben legfeljebb raktárként funkcionált. *Bergmann Pál* a legregibb parkerdős köztünk. Ő már itt volt a jurta korszakban is, feladata ezeknek a régi, hagyományos foglalkozásoknak továbbvitele, mint például az íjászat, a madárvédelem. A fő szezonban természetesen több szakvezető dolgozik nálunk, ki a víz élővilágát, Visegrád történelmét, ki a madárgyűrűzés rejtelmét osztja meg a nebulókkal.

Úgy érzem, e lelkes kis csapat munkájának eredménye, hogy az Erdei Művelődés Háza most, húsz év után is a hazai környezeti nevelés fellegrájának tekinthető.

A Föld Napja alkalmából Békefi Andrásné miniszteri elismerésben részesült.

Kép és szöveg: **Pápai Gábor**

Könyvismertetés

Balsay Andre:
Fejezetek a Kapuvár környéki erdők történetéből
(Győr, Kisalföldi Erdőgazdaság ZRT 2008. 1-343.o.)

Pompás könyvet kézbesített ma a postás. A jelző nemcsak a kiállításnak szól, még inkább az a tartalma miatt is. Hogy miért e dicséret? Íme néhány indok:

– A Szerzőnek volt türelme a százéves erdészeti és vadászati lapokat végigböngészni, hogy a tárgyalt erdőkről (Hanság és Cser erdei) adatokat találjon.

– A Szerző minden olyan fontos körülményt bemutat, ami erdeinek faji összetételét stb. meghatározta.

– Nagyszerű leírásokat készített a hansági erdők fájának kihozataláról a vízi szállítástól a repülővágányokig és az ökröktől a traktorokig.

– Tanulhatunk a hansági nemesnyárasítás történetéből, és abból az úttörő munkából, amit pályatársaink kitaláltak a siker érdekében.

– Részletesen szól a hansági tőzegki-termelésről és ennek erdészeti következményeiről.

A könyvet olvasva úgy érezhetjük magunkat, mint amikor csendes nyári estén az apa maga mellé ülteti fiát és megosztja vele mindazt, ami az évtizedek során felhalmozódott benne.

Horatiustól vett hasonlattal „ércnél maradandóbb” emléket állít erdőmérnököknek, erdészeknek, hanyöröknek életútjuk, fényképük leírásával. Megismerhetjük pályakezdő ifjúkorunk bálványait, mert azzá tette őket szaktudásuk, becsületes emberségük.

Ez a könyv akár tankönyv, de legalább kötelező olvasmány is lehetne az erdészeti szakoktatás diákjainak. Bizonyosságot nyújt arról, hogy sikeres erdőgazdálkodást csak a biológiai és mű-

szaki, valamint közgazdasági ismeretek birtokában lehet folytatni. Különösen az ilyen, elemek süjtotta, szélsőséges területen.

Mint botanikával foglalkozó embert, meggyőzött arról, hogy erdőtörténeti tanulmányok nélkül nincs a mai vegetációról hiteles kép.

Köszönjük a Szerzőnek alapos és letmentő munkáját. Jó szolgálatot tett szakmánknak is, hazánknak is!

Ísm.: **Dr. Szodfridt István**

A lapot Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

» **OBSERVER** «

OBSERVER BUDAPEST
MÉDIAFIGYELŐ KFT.

1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738
rendszeresen szemlézi

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!